

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Kavandatava autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste seaduse eelnõuga ning kehtiva autoriõiguse seadusega (AutÕS) kaasneva halduskoormuse kaardistamine

Koostaja: Kärt Nemvalts, 2014

Kaardistuse koostamisel on peamiselt lähtunud järgmistest allikatest:

- Vabariigi Valitsuse poolt 13.12.2012 kinnitatud „Mõjude hindamise metoodika“ ning sellega seonduvad dokumendid¹;
- Halduskoormuse mõõtmise kalkulaator²;
- Autoriõiguse seadus³;
- Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste seaduse eelnõu⁴;
- Tööstusomandi seadustiku ning autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste seaduse rakendusseaduse eelnõu⁵;
- Vabariigi Valitsuse 11.02.2005. a. määrus nr 29 „Rahvaraamatukogudest teose laenutamise eest autorile makstava tasu jaotamise määrad, tasu arvutamise ja väljamaksmise alused ning kord“⁶;
- Vabariigi Valitsuse 17.01.2006. a. määrus nr 14 „Audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise isiklikeks vajadusteks kasutamise kompenseerimiseks tasu maksmise kord, salvestusseadmete ja –kandjate loetelu ning muusika- ja filmikultuuri arendamiseks ning koolitus- ja teadusprogrammide finantseerimiseks või kasutamiseks muudel analoogsetel eesmärkidel tasu taotlemise kord“⁷;
- Vabariigi Valitsuse 13.07.2006 määrus nr 159 „Teose reprograafilise reprodutseerimise tasu ilukirjanduse ning teadus- ja õppekirjanduse autorite ja kirjastajate vahel jaotamise määrad ning tasu maksmise kord“⁸;
- Kultuuriministri 03.06.2008 määrus nr 21 „Riigile pärimise teel üle läinud autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste teostamisest saadud tasudest stipendiumi taotlemise ja maksmise kord“⁹;

Viidatud on ka järgmistele õigusaktidele:

- Mittetulundusühingute seadus¹⁰;
- Meediateenuste seadus¹¹;
- Pärimisseadus¹²;
- Pankrotiseadus¹³;

¹ Arvutivõrgus: http://valitsus.ee/UserFiles/valitsus/et/riigikantselei/strateegia/strateegiate-mojude-hindamine/MHM_03-12-12.pdf (12.12.13).

² Arvutivõrgus: <http://hkm.mkm.ee/> (12.12.13).

³ RT I, 14.06.2013, 5.

⁴ Versioon 29.12.2013 (tabelile lisatud).

⁵ Versioon 01.09.2013 (tabelile lisatud).

⁶ RT I, 11.12.2012, 4.

⁷ RT I, 29.12.2011, 156.

⁸ RT I, 11.12.2012, 5.

⁹ RT L 2008, 47, 652.

¹⁰ RT I, 18.12.2012, 30.

¹¹ RT I, 11.06.2013, 16.

¹² RT I, 09.10.2013, 3.

¹³ RT I, 21.12.2012, 14.

- Lepitusseadus¹⁴;
- Võlaõiguseaduse ja tarbijakaitseseaduse muutmise seadus¹⁵;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/28/EL, 25. oktoober 2012, orbeste teatavate lubatud kasutusviiside kohta¹⁶;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/115/EÜ, 12. detsember 2006, rentimis- ja laenutamiseõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (kodifitseeritud versioon)¹⁷;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/84/EÜ, 27. september 2001, algupärase kunstiteose autori õiguse kohta saada hüvitist edasimüügi korral¹⁸;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/29/EÜ, 22. mai 2001, autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas¹⁹;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/77/EL, 27. september 2011, millega muudetakse direktiivi 2006/116/EÜ autoriõiguse ja teatavate sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtsuse kohta²⁰.

IO kodifitseerimise raames välja töötatav ning käesoleva kaardistuse aluseks olev autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste seaduse eelnõu ei sisalda regulatsiooni, mille vajadus tuleneb orbeste direktiivi²¹ ülevõtmise kohustusest. Nimetatud direktiivi ülevõtmise tähtaeg on 29.10.2014 ning vastavate muudatuste ettevalmistamisega kehtiva AutÕS muutmiseks tegeleb hetkel Justiitsministeerium. IO kodifitseerimise raames valmivasse eelnõusse saab nimetatud muudatused lisada nende heakskiitmisel Riigikogu poolt. Orbeste direktiivist tulenevalt tekib erinevatel mäluasutustel²² kohustusi oma kogudesse kuuluvate orbeste²³ määramisel ja kasutamisel. Näiteks tekib enne orbeste staatuse määramist kohustus viia läbi hoolikas otsing ning see dokumenteerida, orbeste tunnistatud teos või fonogramm tuleb vastava protseduuri läbi lisada Siseturu Ühtlustamise Ameti (OHIM) poolt loodavasse EL-ülesesse orbeste andmebaasi jms. Kuna konkreetsed siseriiklikud protseduurid on veel koostamisel ning sidusgruppidega kooskõlastamisel, siis ei ole võimalik neid praegusel ajahetkel välja tuua.

Samuti on vajalik märkida, et lõpusirgel on EL direktiivi eelnõu menetlemine, mis puudutab otseselt KEO'de tegevust: „*Proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical Works for online uses in the internal market*“,²⁴. Direktiivi ettepanek kiideti 05.11.2013 heaks EL nõukogu poolt, Euroopa Parlamendis toimub direktiivi hääletus jaanuaris 2014 ning tekst avaldatakse EL Teatajas tõenäoliselt veebruaris 2014. Nimetatud ettepanekust tuleneb väga tõenäoliselt tulevikus oluline hulk lisakohustusi ka KEOde tegevusele eesmärgiga tagada KEOde tegevuse läbipaistvus. Käesolev kaardistus ei sisalda nimetatud direktiivi ettepanekust tulenevaid nõudeid, kuna tegemist ei ole veel jõustunud õigusaktiga.

¹⁴ RT I 2009, 59, 385.

¹⁵ Riigikogu poolt 12.12.2013 vastu võetud (505 SE), arvutivõrgus: <http://www.riigikogu.ee/?op=ems&page=eelnou&eid=92103f72-2ac3-4f7f-8446-419ec63bf4db&> (12.12.13).

¹⁶ ELT L 299, 27.10.2012, lk 5-11.

¹⁷ ELT L 376, 27.12.2006, lk 28-35.

¹⁸ EÜT L 272/32, 13.10.2001, lk 240-244.

¹⁹ EÜT L 167/10, 22.6.2001, lk 230-239.

²⁰ ELT L 265, 11.10.2011, lk 1-5.

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/28/EL, 25. oktoober 2012, orbeste teatavate lubatud kasutusviiside kohta (ELT L 299, 27.10.2012, lk 5-11).

²² Nt Eesti Rahvusraamatukogu, Eesti Rahvusringhääling, Rahvusarhiiv (s.h. Filmiarhiiv), erinevad muuseumid jms.

²³ Direktiivi 2012/28/EL artikli 2 kohaselt on teos või fonogramm orbeste siis, kui ei ole tuvastatud ühtegi teosele või fonogrammile õigusi omavat isikut või kui tuvastamisest hoolimata ei ole ühtegi õiguste omajat leitud.

²⁴ COM(2012) 372 final. Arvutivõrgus: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/management/com-2012-3722_en.pdf (11.12.13).

Kehtiva õiguse säte	Eelnõu säte	Selgitus, milles halduskoormus väljendub	Esialgne hinnang halduskoormuse kohta
<p>AutÕS § 13³. Teose ja teose helisalvestise kojulaenutamine raamatukogust</p> <p>Lg 5: „Autorile makstakse tasu avalduse alusel, mis on kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud juhud“.</p> <p>AutÕS § 13³ lg 6 alusel on kehtestatud rakendusakt²⁵, mille § 5 lg 2 kohaselt tuleb tasu väljamaksjale iga kalendriaasta 15. aprilliks vastav avaldus esitada.</p> <p>AutÕS § 13³ lg 9: „Tasu väljamaksjal on õigus saada rahvaraamatukogudelt kõiki tasu maksmiseks vajalikke andmeid. Sellega seotud lisakulutused kannab tasu väljamaksja“.</p> <p>Sellisteks andmeteks on peamiselt AutÕS § 13³ lõikes 4 nimetatud andmed, mis puudutavad kalendriaastas rahvaraamatukogudes elektrooniliselt registreeritud laenutusi, kuna see on üheks väljamakstava tasu suuruse arvutamise aluseks.</p> <p>Hüvitise maksmise nõue nn avaliku laenutamise erandi kasutamise puhul tuleneb direktiivi 2006/115/EÜ²⁶ artiklist 6.</p>	<p>Eelnõu § 59. Hüvitise õiguste objekti laenutamise eest raamatukogudest</p> <p>lg 3: „Autorile makstakse tasu avalduse alusel, mis on kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud juhul“.</p> <p>Eelnõu vastav rakendusakt sisaldab kehtiva rakendusaktiga sarnaseid sätteid, hüvitise maksmise tingimused ei muutu.</p> <p>Eelnõu § 59 lg (7): „Tasu väljamaksjal on õigus saada rahvaraamatukogudelt kõiki tasu maksmiseks vajalikke andmeid. Sellega seotud lisakulutused kannab tasu väljamaksja“.</p> <p>Sellisteks andmeteks on eelnõu § 59 lõikes 2 nimetatud kalendriaastas rahvaraamatukogud es elektrooniliselt registreeritud laenutused, mis on üheks väljamakstava tasu suuruse arvutamise aluseks.</p>	<p>Tegemist on juba kehtivas õiguses sisalduva hüvitisega – piiratud on autori, esitaja ja fonogrammitootja õigust lubada ja keelata õiguste objekti laenutamist. Sellise piirangu eest peab aga maksma asjaomasele õiguste omajale kompensatsiooni ning autorile makstakse see välja avalduse alusel. Erandiks on audiovisuaalse teose autorid, teose helisalvestise autorid, heliteose esitajad ning fonogrammitootjad, kellele makstakse tasu välja teda esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni (KEO) kaudu (AutÕS § 13³ lg 7 ning eelnõu § 59 lg 5). Kuna eelnõuga lisatakse hüvitise saajate hulka ka audiovisuaalse teose autorid, siis peavad ka nemad piiratud õiguse eest hüvitise saamiseks esitama avalduse. Filmitootjale makstakse tasu läbi teda esindava KEO. Rahvaraamatukogude kohustuse ulatus anda tasu maksmiseks vajaliku teavet eelnõuga ei muutu.</p>	<p>Hüvitise maksab välja SA Autorihüvitusfond (AHF), kelle kodulehelt on avalduse vorm kättesaadav. Tasu saamiseks tuleb 1 kord aastas (15. aprilliks) esitada avaldus elektroonilises formaadis või käsitsi täidetult. Võrreldes kehtiva õigusega on piiratud ka filmitootjate ja audiovisuaalse teose autorite õigust lubada ja keelata teose laenutamist, hüvitise saajate hulka kuuluvad audiovisuaalse teose autorid peavad eelnõu jõustumisel samuti esitama hüvitise saamiseks avalduse. Eelnõuga koormuse iseloom võrreldes kehtiva õigusega ei muutu – nii autoritele, kes peavad 1 kord aastas avalduse esitama kui rahvaraamatukogudele, kes peavad 1 kord aastas esitama andmed AHF'ile elektrooniliselt registreeritud laenutustest.</p>
<p>AutÕS § 15. Tasu</p>	<p>Eelnõu § 61. Autori</p>	<p>Tegemist on juba</p>	<p>Müüjad, ostjad või</p>

²⁵ Vabariigi Valitsuse 11.02.2005. a. määrus nr 29 „Rahvaraamatukogudest teose laenutamise eest autorile makstava tasu jaotamise määrad, tasu arvutamise ja väljamaksmise alused ning kord“.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/115/EÜ, 12. detsember 2006, rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (kodifitseeritud versioon).

<p>algupärase kunstiteose edasimüümise eest Lg 1: „Algupärase kunstiteose autoril on õigus saada pärast teose omandiõiguse esmakordset võõrandamist müügihinnal põhinevat autoritasu teose igakordse müügi puhul“. Lg 2: „Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud õigust kohaldatakse müügittehingutele, milles müüja, ostja või vahendajana osaleb oksjonikorraldaja, kunstigalerii või kunstiteoste vahendaja“. Lg 7: „Autoril ja kollektiivse esindamise organisatsioonil on õigus kolme aasta jooksul alates edasimüügist nõuda edasimüüki korraldanud isikult teavet, mis on vajalik edasimüügitasu maksmise tagamiseks“. Lg 8: Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tasu tuleb maksta kolmekümne päeva jooksul alates edasimüügi toimumise päevast“.</p> <p>Tasu maksmise nõue kunstiteose edasimüügi kasutamise puhul tuleneb direktiivist 2001/84/EÜ²⁷.</p>	<p>õigus saada tasu algupärase kunstiteose edasimüümise eest Lg 1: „Algupärase kunstiteose autoril on õigus saada pärast teose omandiõiguse esmakordset võõrandamist müügihinnal põhinevat autoritasu teose igakordse müügi puhul/.../“ Lg 2: „Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õigust kohaldatakse kõikidele müügittehingutele, milles müüjate, ostjate või vahendajatena osalevad elukutselised kunstiturul tegutsejad, näiteks oksjonikorraldajad, kunstigaleriid või kunstiteoste vahendajad üldiselt“. Lg 7: „Autoril ja kollektiivse esindamise organisatsioonil on õigus kolme aasta jooksul alates edasimüügist nõuda edasimüüki korraldanud isikult teavet, mis on vajalik edasimüügitasu maksmise tagamiseks“. Lg 8: „Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tasu tuleb maksta kolmekümne päeva jooksul alates edasimüügi toimumise päevast“.</p>	<p>kehtivas õiguses leiduva reeglistikuga, mille kohaselt kujutava kunsti teose autoril on õigus saada tasu algupärase kunstiteose edasimüümise eest. Tasu maksmise kohustus lasub müüjatel, ostjatel või vahendajatel jt elukutselistel kunstiturul tegutsejatel, näiteks oksjonikorraldajad, kunstigaleriid või kunstiteoste vahendajad üldiselt. Võrreldes kehtiva õigusega on eelnõu sõnastust muudetud eesmärgiga rõhutada, et antud regulatsioon kohaldub ka kui müük toimub enampakkumisel (sh pankrotimenetluses, täitemenetluses), milles müüjate, ostjate või vahendajatena osalevad elukutselised kunstiturul tegutsejad. Sellega seondvalt on nimetatud isikutele teavitamiskohustus – ta peab andma tasu maksmiseks vajalikku infot autorile ja/või neid esindavale kollektiivse esindamise organisatsioonile. Eestis esindab kujutava kunsti teoste autoreid edasimüügi puhul EAÜ.</p>	<p>vahendajad jt elukutselised kunstiturul tegutsejad (oksjonikorraldajad, kunstigaleriid või kunstiteoste vahendajad üldiselt) peavad andma tasu maksmiseks vajalikku infot autorile ja/või neid esindavale kollektiivse esindamise organisatsioonile – Eesti Autorite Ühing (EAÜ). Eelnõuga koormuse iseloom – teavitamiskohustus – võrreldes kehtiva õigusega ei muutu. Kohustus tekib edasimüügittehingust, kindlat kordade arvu aastas ei ole võimalik määrata.</p>
<p>AutOS § 27. Tasu audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise kasutamise eest</p>	<p>Eelnõu § § 57. Hüvitis audiovisuaalse teose ja teose</p>	<p>Tegemist on nn tühja kasseti tasu regulatsiooniga – teatud õiguste</p>	<p>Eelnõuga muudetakse kehtivat regulatsiooni oluliselt ning sellega seoses ei ole enam</p>

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/84/EÜ, 27. september 2001, algupärase kunstiteose autori õiguse kohta saada hüvitist edasimüügi korral.

<p>isiklikeks vajadusteks Lg 1: „Käesoleva seaduse §-s 26 nimetatud tasu maksavad salvestusseadmete ja salvestuskandjate tootja, importija, müüja, isik, kes toob salvestusseadmeid ja -kandjaid Euroopa Ühenduse tolliterritooriumilt EÜ Nõukogu määruse 2913/92/EMÜ ühenduse tolliseadustiku kehtestamine (EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1–50) mõistes Eestisse“.</p> <p>Lg 2: „Müüja maksab tasu juhul, kui tootja, importija või isik, kes toob salvestusseadmeid ja -kandjaid Euroopa Ühenduse tolliterritooriumilt Eestisse, ei ole tasu maksnud“.</p> <p>Lg 3: „Müüjal on õigus tasu tagasi nõuda tootjalt, importijalt ja isikult, kes toob salvestusseadmeid ja -kandjaid Euroopa Ühenduse tolliterritooriumilt Eestisse“.</p> <p>Lg 4: „Füüsilised isikud maksavad tasu juhul, kui salvestusseadmete ja -kandjate import või Euroopa Ühenduse tolliterritooriumilt Eestisse toomine toimub kaubanduslikul eesmärgil“.</p> <p>Lg 8: „Tasu jaotatakse autorite, teoste esitajate ja fonogrammitootjate vahel, lähtudes teoste ja fonogrammide kasutamisest.“</p> <p>Lg 9: „Tasu jagatakse jaotuskava alusel, mille väljatöötamiseks kinnitab justiitsminister igal aastal komisjoni, kuhu proportsionaalselt kuuluvad autoreid, esitajaid ja fonogrammitootjaid esindavad kollektiivse esindamise organisatsioonid ning üks Justiitsministeeriumi</p>	<p>helisalvestise kopeerimise eest isiklikeks vajadusteks „(1) Autoril, esitajal ja fonogrammitootjal on õigus saada hüvitist audiovisuaalse teose või teose helisalvestise isiklikeks vajadusteks kopeerimise eest, mis toimub käesoleva seaduse paragrahvi 41 alusel. (2) Autorile, esitajale ja fonogrammitootjale makstava hüvitise suuruse arvutamise aluseks võetakse eelarveaastas hüvitise maksmiseks eraldatud riigieelarvelised vahendid ning käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vaba kasutuse tõttu õiguste omajale tekkinud kahju. (3) Hüvitise maksab välja Justiitsministeerium. (4) Hüvitist makstakse kollektiivse esindamise organisatsioonile, kes teostab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õiguste omajate õigusi. (5) Vabariigi Valitsus kehtestab käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud hüvitise jaotamise määrad ning lõikes 2 nimetatud kahju hüvitamise arvestamise alused ja korra.“</p>	<p>omajate reprodutseerimisõigust on konkreetsetel tingimustel piiratud ning selle eest tuleb neile maksta õiglast hüvitist. Kehtivas õiguses maksavad hüvitist salvestusseadmete ja salvestuskandjate tootja, importija, müüja, isik, kes toob salvestusseadmeid ja -kandjaid Euroopa Ühenduse tolliterritooriumilt Eestisse. Neil isikutel on VV 17.01.2006. a. määruse nr 14 § 2 lg 1 alusel kohustus 20 päeva jooksul peale kalendrikuu lõppu kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tasu kogujaks määratud organisatsioonile infot anda maaletoodud või toodetud salvestusseadmete ja -kandjate kogusest ja ostuhinnast. Kehtiva korra järgi on nimetatud tasu kogujaks ja väljamaksjaks EAÜ. Eelnõuga muutub põhjalikult nn tühja kasseti tasu maksmise kord. Eelnõu § 57 lg 2 kohaselt muutub ka see hüvitiste maksmise süsteem rahastatavaks riigieelarvelistest vahenditest (sarnaselt kehtivas õiguses juba olemasolevate hüvitisskeemidega teose laenutamisel raamatukogudest ning teose reprograafilisel reprodutseerimisel).</p>	<p>asjaomaste sätete pinnalt Infokohustusi salvestusseadmete ja -kandjate tootjatel, importijatel, müüjatel ning isikutel, kes toovad salvestusseadmeid ja -kandjaid Euroopa Ühenduse tolliterritooriumilt Eestisse.</p>
--	---	--	--

<p>esindaja“.</p> <p>Lg 12: „Tasu kogujaks kinnitab justiitsminister kollektiivse esindamise organisatsiooni, kellel on õigus kogutud tasust maha arvata tasu kogumise ja maksmisega seotud kulutused. Tasu koguja esitab Justiitsministeeriumile tasu kogumise, maksmise ning tehtud mahaarvestuste kohta kirjalikus vormis aruande iga aasta 31. Jaanuariks“.</p> <p>Lg 13: „Tasu kogujaks määratud kollektiivse esindamise organisatsioonil on õigus saada tolli- ja statistikaorganisatsioonidelt, tootja- ja impordiorganisatsioonidelt ning müüjatelt vajalikke andmeid. Esitatud andmed on konfidentsiaalsed ning tasu kogujal on õigus neid kasutada või avaldada ainult seoses tasu kogumisega“.</p> <p>AutÕS § 27 lg 14 alusel on kehtestatud rakendusakt²⁸.</p> <p>Hüvitise maksmise nõue asjaomase kopeerimisõiguse erandi (nn tühja kasseti tasu) kasutamise puhul tuleneb direktiivi 2001/29/EÜ²⁹ artikli 5 lõike 2 punktist b.</p>			
<p>AutÕS § 27¹. Tasu teose reprograafilise reprodutseerimise eest</p> <p>„(1) Autoril ja kirjastajal on õigus saada õiglast tasu teose reprograafilise reprodutseerimise eest käesoleva seaduse § 18 1. lõikes ja § 19 punktis 3</p>	<p>Eelnõu § 58. Hüvitis teose fotokopeerimise eest</p> <p>Lg 1: „Autoril ja kirjastajal on õigus saada hüvitist teose fotokopeerimise eest käesoleva seaduse</p>	<p>Tegemist on nn reprotasuga – teatud õiguste omajate reprodutseerimisõigust on konkreetsetel tingimustel piiratud ning selle eest tuleb neile maksta õiglast hüvitist. Hüvitis</p>	<p>Autor ja kirjastaja peavad 15. aprilliks esitama AHF'ile avalduse kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. VV 13.07.2006. a. määruse nr 159 § 5 lg 2 kohaselt arvutatakse avalduse</p>

²⁸ Vabariigi Valitsuse 17.01.2006. a. määrus nr 14 „Audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise isiklikeks vajadusteks kasutamise kompenseerimiseks tasu maksmise kord, salvestusseadmete ja –kandjate loetelu ning muusika- ja filmikultuuri arendamiseks ning koolitus- ja teadusprogrammide finantseerimiseks või kasutamiseks muudel analoogsetel eesmärkidel tasu taotlemise kord“.

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/29/EÜ, 22. mai 2001, autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas.

<p>nimetatud juhtudel. (2) Autorile väljamakstava tasu suuruse arvutamise aluseks võetakse eelarveaastas tasude maksmiseks eraldatud riigieelarvelised vahendid ja Eesti Rahvusraamatukogu rahvusbibliograafia andmebaasis registreeritud teoste nimetuste arv. (3) Kirjastajale väljamakstava tasu suuruse arvutamise aluseks võetakse eelarveaastas tasude maksmiseks eraldatud riigieelarvelised vahendid ja avalduse esitamisele eelneva kümne kalendriaasta jooksul ilmunud ISBN- ja ISSN-numbriga teoste nimetuste arv. (4) Tasu maksab välja justiitsministri määratud juriidiline isik, kes esindab autoreid või autorite organisatsioone. (5) Tasu makstakse kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse alusel./.../“ AutÕS § 27¹ lõike 6 alusel on kehtestatud rakendusakt³⁰. Hüvitise maksmise nõue asjaomase kopeerimisõiguse erandi (nn reprotasu) kasutamise puhul tuleneb direktiivi 2001/29/EÜ³¹ artikli 5 lõike 2 punktist a.</p>	<p>paragrahvis 41 ja paragrahvi 43 punktis 2 nimetatud juhtudel“. Lg 3: „Autorile väljamakstava hüvitise suuruse arvutamise aluseks võetakse eelarveaastas hüvitise maksmiseks eraldatud riigieelarvelised vahendid ja Eesti Rahvusraamatukogu rahvusbibliograafia andmebaasis registreeritud teoste nimetuste arv“. Lg 4: „Autoriõiguste omajale ja kirjastajale väljamakstava hüvitise suuruse arvutamise aluseks võetakse eelarveaastas hüvitise maksmiseks eraldatud riigieelarvelised vahendid ja avalduse esitamisele eelneva kümne kalendriaasta jooksul ilmunud ISBN- ja ISSN-numbriga teoste nimetuste arv“. Lg 5: „Hüvitise maksab välja justiitsministri määratud juriidiline isik, kes esindab autoreid või autoreid esindavaid organisatsioone“. Lg 7: „Hüvitis makstakse kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse alusel“.</p>	<p>makstakse välja autori ja kirjastaja avalduse alusel. Tasu väljamaksjaks on Eestis AHF. Väljamakstava tasu suuruse arvutamise aluseks on mh: 1) Eesti Rahvusraamatukogu rahvusbibliograafia andmebaasis registreeritud teoste arv (autorile väljamakstava hüvitise puhul) ning 2) avalduse esitamisele eelneva 10 kalendriaasta jooksul ilmunud ISBN ja ISSN numbriga teoste nimetuste arv (kirjastajale väljamakstava hüvitise puhul). Seega lasub raamatukogudel (peamiselt Eesti Rahvusraamatukogu) vajadusel vastava info edastamise kohustus AHF'ile.</p>	<p>alusel tasu 3 aasta jooksul, seega tuleb avaldus esitada iga 3 aasta järel. Eelnõuga koormuse iseloom võrreldes kehtiva õigusega ei muutu - nii autoritele ja kirjastajatele, kui rahvaraamatukogudele, kes peavad vajadusel esitama andmeid AHF'ile.</p>
<p>AutÕS § 36. Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste</p>	<p>Eelnõu § 77. Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste</p>	<p>Riigile pärimise teel üle läinud õiguste teostamisest saadud tasu võib kasutada</p>	<p>Iseenesest ei ole tegemist klassikalise halduskoormuse- või infokohustusega –</p>

³⁰ Vabariigi Valitsuse 13.07.2006 määrus nr 159 „Teose reprograafilise reprodutseerimise tasu ilukirjanduse ning teadus- ja õppekirjanduse autorite ja kirjastajate vahel jaotamise määrad ning tasu maksmise kord“.

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/29/EÜ, 22. mai 2001, autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas.

<p>pärimine Lg 3: „Riigile pärimise teel üle läinud autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi teostab Kultuuriministeerium.“ Lg 4: „Kultuuriministeeriumil on õigus riigile pärimise teel üle läinud autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste teostamisest saadud tasu kasutada stipendiumi maksmiseks.“ Lg 5: „Käesoleva paragrahvi 4. lõike alusel võib stipendiumi maksta üliõpilasele, kelle õppe- või loominguline tegevus on seotud autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste pärandaja loomevaldkonnaga, eesmärgiga toetada nimetatud tegevust ning enesetäiendamist.“ AutÕS § 36 lg 6 alusel on kehtestatud rakendusakt³².</p>	<p>pärimine „(3) Riigile pärimise teel üle läinud õigusi teostab Kultuuriministeerium. (4) Kultuuriministeeriumil on õigus riigile pärimise teel üle läinud õiguste teostamisest saadud tasu kasutada stipendiumi maksmiseks. (5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel võib stipendiumi maksta üliõpilasele, kelle õppe- või loominguline tegevus on seotud õiguste pärandaja loomevaldkonnaga, eesmärgiga toetada nimetatud tegevust ning enesetäiendamist. (6) Kultuuriminister kehtestab määrusega stipendiumi taotlemise ja maksmise korra. (7) Kultuuriminister kinnitab käskkirjaga stipendiumi suuruse.“</p>	<p>stipendiumide maksmiseks, selleks korraldab Kultuuriministeerium (KuM) stipendiumikonkursi (teada avaldatakse igal aastal 31. oktoobriks KuM veebilehel). Stipendiumi võib taotleda üliõpilane, kes õpib täiskoormusega ja õppekaval, mis on seotud autori loomevaldkonnaga ja mille lõpetamisel antakse riiklikult tunnustatud diplom (kultuuriministri 03.06.2008 määrus nr 21 § 4). Eelnõuga regulatsiooni põhiolemust ei muudeta.</p>	<p>vahendite olemasolul KuM võib stipendiumikonkursi korraldada ning soovija saab sellel konkreetsetel tingimustel osaleda. Eelnõuga regulatsiooni põhiolemust ei muudeta.</p>
<p>AutÕS § 36. Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste pärimine Lg 1: „Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste pärimine toimub vastavalt pärimisseaduse üldsätetele seaduse või pärandaja viimse tahte avalduse järgi.“</p>	<p>Eelnõu § 77. Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste pärimine Lg 1: „Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste pärimine toimub vastavalt pärimisseaduse sätetele seaduse, pärandaja testamendi või pärimislepingu järgi“.</p>	<p>Õiguste objektide pärimisel tuleb kohaldada kõiki asjaomaseid pärimisseaduse (PärS) sätteid (pärimine seaduse, testamendi või pärimislepingu järgi). Eelnõuga põhimõttelisi muudatusi regulatsioonis ei tehta.</p>	<p>Halduskoormuse mõõtmine vastavate dokumentide koostamise järgi aastas ei ole võimalik, tegemist ei ole klassikalise halduskoormusega.</p>
<p>AutÕS VII. Peatükk Teose kasutamine</p>	<p>Eelnõu VI. Peatükk, 1. Jagu „Õiguste objekti kasutamine“.</p>	<p>Nii kehtiv õigus kui eelnõu lähtuvad autoriõigusest ja autoriõigusega</p>	<p>Halduskoormus väljendub selles, et erinevate teoste (nii olemasolevate kui</p>

³² Kultuuriministri 03.06.2008 määrus nr 21 „Riigile pärimise teel üle läinud autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste teostamisest saadud tasudest stipendiumi taotlemise ja maksmise kord“.

		<p>kaasnevatest õigustest kui ainuõigustest ning seetõttu on igal teose või autoriõigusega kaasnevate õiguste objektid kasutajal kohustus lähtuda AutÕS nõuetest – kasutamiseks tuleb küsida luba (sõlmida leping). Eelnõu seda põhimõtet ei muuda.</p>	<p>loodavate) kasutamisel igasuguste asutuste poolt tuleb mh lähtuda AutÕS nõuetest - nii lepingu tüübi, lepingu objekti kui kasutustingimuste määramisel. Kindlat kordade arvu aastas ei ole võimalik nimetada.</p>
<p>AutÕS § 67¹. Teose esitaja õigus täiendavale tasule</p> <p>Lg 2: „Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud iga-aastase täiendava tasu maksmiseks eraldab fonogrammitootja 20 protsenti tulust, mida fonogrammitootja on tasu maksmisele eelnenud aastal teeninud selliste fonogrammide reprodutseerimise, levitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eest, mille õiguspärasest avaldamisest, või kui sellist avaldamist ei toimu, õiguspärasest üldsusele suunamisest on möödunud 50 aastat.“</p> <p>Lg 3: „Fonogrammitootja on kohustatud andma nõudmise korral teose esitajale, kellel on õigus saada käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud iga-aastast täiendavat tasu, mis tahes teavet, mis võib olla vajalik kõnealuse tasu maksmise tagamiseks.“</p> <p>Lg 5: „Käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud kohustust ei kohaldata ettevõtete suhtes, kelle käive selliste fonogrammide reprodutseerimise, levitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eest, mille õiguspärasest avaldamisest, või kui sellist avaldamist ei toimu, õiguspärasest üldsusele</p>	<p>Eelnõu § 64. Esitaja õigus täiendavale tasule</p> <p>Lg 2: „Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud iga-aastase täiendava tasu maksmiseks eraldab fonogrammitootja 20 protsenti tulust, mida fonogrammitootja on tasu maksmisele eelnenud aastal teeninud selliste fonogrammide kopeerimise, levitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eest, mille õiguspärasest avaldamisest, või kui sellist avaldamist ei toimu, õiguspärasest üldsusele suunamisest või õiguspärasest edastamisest on möödunud 50 aastat“.</p> <p>Lg 3: „Fonogrammitootja on kohustatud andma nõudmise korral esitajale, kellel on õigus saada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud iga-aastast täiendavat tasu, mis tahes teavet, mis võib olla vajalik kõnealuse tasu maksmise tagamiseks.“</p> <p>Lg 5: „Käesoleva</p>	<p>Teatud juhtudel (vt lg 5 esimestes lahtrites) on fonogrammitootja kohustatud andma nõudmise korral esitajale, kellel on õigus saada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud iga-aastast täiendavat tasu, mis tahes teavet, mis võib olla vajalik kõnealuse tasu maksmise tagamiseks. Eelnõuga kehtivas õiguses sisalduvaid sätteid ei muudeta.</p>	<p>Arvestades Eestis välja antud fonogramme, ei ole nii info andmise kui vastavate tasude maksmise kohustus märkimisväärne. Kohustus tekib selliste fonogrammide kopeerimisel, levitamisel ja üldsusele kättesaadavaks tegemisel, mille õiguspärasest avaldamisest, või kui sellist avaldamist ei toimu, õiguspärasest üldsusele suunamisest või õiguspärasest edastamisest on möödunud 50 aastat, kindlat kordade arvu aastas ei ole võimalik välja tuua. Info andmise kohustus tekib juhul, kui esitaja, kes on kõnealuse fonogrammiga seotud, konkreetse fonogrammi kasutamise kohta päringu esitab. Täenäosus Eestis fonogrammide antud normide alusel kasutamiseks ning seega ka päringutele vastamiseks on äärmiselt väike.</p>

<p>suunamisest on möödunud 50 aastat, oli tasu maksmisele eelnenud aastal väiksem kui 100 eurot“.</p> <p>Nimetatud regulatsioon tugineb direktiivi 2011/77/EL³³ sätetele.</p>	<p>paragrahvi lõikes 2 sätestatud kohustust ei kohaldata ettevõtete suhtes, kelle käive selliste fonogrammide kopeerimise, levitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eest, mille õiguspärasest avaldamisest, või kui sellist avaldamist ei toimu, õiguspärasest üldsusele suunamisest või õiguspärasest edastamisest on möödunud 50 aastat, oli tasu maksmisele eelnenud aastal väiksem kui 100 eurot.“</p>		
<p>AutÕS § 73. Televisiooni- ja raadioteenuse osutaja õigused</p>	<p>Eelnõu § 32. Televisiooni- ja raadioteenuse osutaja ja tema varalised õigused Lg 1: „Televisiooni- ja raadioteenuste osutajaks loetakse isikuid meediateenuste seaduse paragrahvide 4 ja 5 mõistes.“</p>	<p>Eenõuga lisatakse viide meediateenuste seadusele (MeTS), mida kehtivas õiguses ei leidu. Eelnõus loetletud õigused tekivad televisiooni- ja raadioteenuse osutajale, kes on asutatud ja kelle tegevus toimub MeTS kohaselt.</p>	<p>Tegemist on tavapärase koormusega meedia- ja televisiooniorganisatsiooni tegutsemisel.</p>
<p>AutÕS § 76. Kollektiivse esindamise organisatsioon Lg 2: „Kollektiivse esindamise organisatsioon peab olema mittetulundusühing, mille asutamise, tegevuse ja lõpetamise suhtes kohaldatakse mittetulundusühingute seadust käesolevast seadusest tulenevate eranditega.“</p>	<p>Eelnõu § 71. Kollektiivse esindamise organisatsioon Lg 1: „Õiguste omajatel on õigus asutada kollektiivse esindamise organisatsioone. Eestis asutatud kollektiivse esindamise organisatsioon peab olema mittetulundusühing, mille asutamisele, tegevusele ning</p>	<p>Mittetulundusühingut e seadusest (MTÜS) tulenevaid kõiki nõudeid MTÜ asutamisele, tegevusele, lõpetamisele, jagunemisele ja ühinemisele tuleb KEO'del kui MTÜdel täita. Näiteks: MTÜS § 6 – asutamislepingu sõlmimine; MTÜS § 7 – põhikirja koostamine;</p>	<p>Tegemist on tavapärase koormusega kõikidele MTÜ'ledele kohalduvate normide rakendamisel³⁴.</p>

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/77/EL, 27. september 2011, millega muudetakse direktiivi 2006/116/EÜ autoriõiguse ja teatavate sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtaja kohta.

³⁴ Vt täiendavalt märkus kaardistuse sissejuhatuses.

	<p>lõpetamisele kohaldatakse mittetulundusühingute seaduste käesolevast seadusest tulenevate erisustega.“</p>	<p>§ 8 – registrisse kandmise avalduse koostamine ning avaldusele lisatavate dokumentide loetelu; MTÜS § 34 – järelevalvet puudutavad sätted; MTÜS § 35 kohaselt korraldab MTÜ (KEO) juhatus raamatupidamise vastavalt raamatupidamise seadusele; MTÜS § 36 – majandusaasta aruande esitamine; MTÜS 5 pt (§§ 37-57) MTÜ lõpetamist puudutavad sätted.</p>	
<p>AutOS § 76. Kollektiivse esindamise organisatsioon Lg 5: „Kollektiivse esindamise organisatsioonil on õigus saada kõikidelt avalik-õiguslikelt ja eraõiguslikelt isikutelt vajalikku teavet teoste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide kasutamise kohta.“</p>	<p>Eelnõu § 71. Kollektiivse esindamise organisatsioon Lg 4: „Kollektiivse esindamise organisatsioonil on õigus saada kõikidelt avalik-õiguslikelt ja eraõiguslikelt juriidilistelt isikutelt ning füüsilistelt isikutelt vajalikku mis tahes vormis teavet õiguste objektide kasutamise kohta.“</p>	<p>KEO'del on õigus saada oma tegevuseks vajalikku informatsiooni kõikidelt avalik-õiguslikelt ja eraõiguslikelt isikutelt, eelnõuga lisatakse ka õigus saada informatsiooni füüsiliselt isikult. Saadav teave peab olema vajalik seoses tasude arvestamise ning väljamaksmisega. Näiteks meediateenuse osutajad annavad repertuaari kohta infot asjaomasele KEO'le, samuti erinevate ühe- või mitmekordsete ürituste korraldajad annavad vastavat infot. Toitlustus- ja majutuskohad peavad andma informatsiooni istekohtade arvu ning ruumide arvu kohta, kus toimub nt muusikateoste avalik esitamine jms. Tasumäärade ning nende arvestamise aluste kohta leiab informatsiooni EAÜ</p>	<p>Info andmise sagedus kinnitatakse KEO ja õiguste objekti kasutaja vahelise kokkuleppega, näiteks meediateenuse osutajad annavad igakuise ülevaate repertuaarist, et KEOI oleks võimalik kogutud tasu õiguste omajate lõikes välja maksta. Infokohustuse määr eelnõuga oluliselt ei muutu ning see ei ole väga suur. Enamus nimetatud küsimusi lepitakse kokku litsentsilepingu sõlmimisel KEO ja kasutaja vahel.</p>

		kodulehelt (www.eau.org)	
<p>AutOS § 80³. Tehniline kaitsemeede Lg 1: „Autorid ja autoriõigusega kaasnevate õiguste omajad võivad oma õiguste kaitseks teosele või kaasnevate õiguste objektile lisada tehnilisi kaitsemeetmeid.“</p> <p>Tehnilisi kaitsemeetmeid puudutavad sätted tulenevad direktiivi 2001/29/EÜ³⁵ artiklist 6.</p>	<p>Eelnõu § 75. Tehniline kaitsemeede Lg 1: „Õiguste omajad võivad oma õiguste kaitseks õiguste objektile lisada tehnilisi kaitsemeetmeid. Tehniliste kaitsemeetmete kasutamisel on õiguste omajad kohustatud ära märkima õiguste objekti tehniliste kaitsemeetmetega lubatud, piiratud ja keelatud kasutamise võimalused“.</p>	<p>Kehtivas õiguses sisaldub vaid õiguste omaja võimalus soovi korral lisada õiguste objektile (DVD, CD vms) tehnilisi kaitsemeetmeid kontrollimaks näiteks koopiategemise võimalusi jms. Eelnõuga on tarbijate huvides ning informeeritud ostuotsuste tegemise hõlbustamiseks lisatud nõue, et tehniliste kaitsemeetmete kasutamisel on õiguste omajad kohustatud ära märkima õiguste objekti tehniliste kaitsemeetmetega lubatud, piiratud ja keelatud kasutamise võimalused. Vastav info peaks olema lisatud toote pakendile³⁶.</p>	<p>Eesti tootjad tehnilisi kaitsemeetmeid väga palju ei kasuta, seega ka vastav infokohustus ei ole suur, samas koopiakaitsemehhanismide või muude tehniliste kaitsemeetmete kasutamisel peab vastav märge olema tootele lisatud. Kohustus tekib väljaandmisel, kindlat kordade arvu aastas ei ole võimalik välja tuua.</p>
<p>AutOS § 87. Autoriõiguse komisjon Lg 1¹: „Autoriõiguse komisjon on lepitusorgan lepitusseaduse § 19 tähenduses. Komisjonis toimuvale menetlusele kohaldatakse lepitusseaduse sätteid käesolevas seaduses sätestatud erisustega“</p>	<p>Eelnõu § 79. Autoriõiguse komisjon „Lg 2: Autoriõiguse komisjon on lepitusorgan lepitusseaduse § 19 tähenduses. Menetlusele komisjonis kohalduvad lepitusseaduse sätted käesolevas seaduses sätestatud erisustega“</p>	<p>Autoriõigusi või autoriõigusega kaasnevaid õigusi puudutavate vaidluste lahendamine toimub lepitusseaduse (LepS) alusel ja sealt tulenevatest nõuetest lähtudes. Näiteks: LepS § 12 – lepitaja (s.h. autoriõiguse komisjon) peab teatud juhtudel andma lepitusmenetluse edutuse tõendi. LepS § 13 lg 1 - lepitaja formuleerib lepitusosaliste soovil kirjalikult kokkuleppe,</p>	<p>Menetlusi autoriõiguse komisjonis kui lepitusorgan on järjest vähem, näiteks 2013.a . ei laekunud mitte ühtegi avaldust, seega ei ole LepS rakendamisest tulenev halduskoormus olulise suurusega.</p>

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/29/EÜ, 22. mai 2001, autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas.

³⁶ Sarnane nõue on lisatud ka võlaõigusseaduse ja tarbijakaitse seaduse muutmise seaduse eelnõuga (505 SE, vastu võetud 12.12.13), millega võlaõigusseadusele lisatakse § 14¹(lepingu eelse teabe andmise kohustus tarbijaga sõlmitava lepingu puhul), kuid see kohustus laieneb vaid kauplejale, mitte õiguste omajale.

		mille lepitusosalised ja lepitaja allkirjastavad. LepS 5. pt – menetlus lepitusorganis.	
--	--	--	--